

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 3ης Οκτωβρίου 2013*

«Οδηγία 2005/29/ΕΚ — Αθέμιτες εμπορικές πρακτικές — Πεδίο εφαρμογής — Διάδοση παραπλανητικών πληροφοριακών στοιχείων από ταμεία υγείας του συστήματος υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης — Ταμείο που έχει συσταθεί υπό μορφή οργανισμού δημοσίου δικαίου»

Στην υπόθεση C-59/12,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Bundesgerichtshof (Γερμανία) με απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2012, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 6 Φεβρουαρίου 2012, στο πλαίσιο της δίκης

BKK Mobil Oil Körperschaft des öffentlichen Rechts

κατά

Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Α. Tizzano, πρόεδρο τμήματος, Μ. Berger, Α. Borg Barthet, Ε. Levits και J.-J. Kasel (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Υ. Bot

γραμματέας: Α. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV, εκπροσωπούμενη από την C. von Gierke, Rechtsanwältin,
- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τη W. Ferrante, avvocato dello Stato,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους Μ. van Beek και V. Kreuschitz,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 4ης Ιουλίου 2013,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής απόφασης αφορά την ερμηνεία της οδηγίας 2005/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών 97/7/EK, 98/27/EK και 2002/65/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές) (ΕΕ L 149, σ. 22).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του BKK Mobil Oil Körperschaft des öffentlichen Rechts (στο εξής: BKK) και της Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV (ενώσεως για την πάταξη του αθέμιτου ανταγωνισμού, στο εξής: Wettbewerbszentrale), με αντικείμενο τη διάδοση ορισμένων πληροφοριακών στοιχείων από το BKK προς τους ασφαλισμένους του.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 5 έως 8, 11, 12 και 14 της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές προβλέπουν τα ακόλουθα:
 - «(5) [...] [τ]α εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία υπηρεσιών και αγαθών δια μέσου των συνόρων ή στην ελευθερία εγκατάστασης [...] θα πρέπει να εξαλειφθούν. Τα εμπόδια αυτά μπορούν να εξαλειφθούν μόνο με τη θέσπιση ενιαίων κανόνων σε κοινοτικό επίπεδο οι οποίοι να προβλέπουν υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών και με τη διασαφήνιση ορισμένων νομικών εννοιών σε κοινοτικό επίπεδο, στο βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο για την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και για τη συμμόρφωση με την απαίτηση ασφάλειας του δικαίου.
 - (6) Ως εκ τούτου, η παρούσα οδηγία επιδιώκει την προσέγγιση της νομοθεσίας των κρατών μελών για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένης της αθέμιτης διαφήμισης, οι οποίες βλάπτουν άμεσα τα οικονομικά συμφέροντα των καταναλωτών και, συνεπώς, έμμεσα τα οικονομικά συμφέροντα των θεμιτών ανταγωνιστών. [...]
 - (7) Η παρούσα οδηγία αφορά εμπορικές πρακτικές που αποβλέπουν άμεσα στον επηρεασμό των αποφάσεων των καταναλωτών σε σχέση με προϊόντα. [...]
 - (8) Η παρούσα οδηγία προ οικονομικά συμφέροντα των καταναλωτών από τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές. Συνεπώς, προστατεύει έμμεσα τις επιχειρήσεις που λειτουργούν με θεμιτό τρόπο έναντι των ανταγωνιστών που δεν τηρούν τους κανόνες της οδηγίας και διασφαλίζει έτσι το θεμιτό ανταγωνισμό στον τομέα τον οποίο συντονίζει η οδηγία. [...]
- [...]
- (11) Το υψηλό επίπεδο σύγκλισης που επιτυγχάνεται με την προσέγγιση των εθνικών διατάξεων μέσω της παρούσας οδηγίας δημιουργεί ένα κοινό υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει μια ενιαία γενική απαγόρευση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών που στρεβλώνουν την οικονομική συμπεριφορά των καταναλωτών. [...]

(12) Η εναρμόνιση θα αυξήσει σημαντικά τη νομική βεβαιότητα και για τους καταναλωτές και για τις επιχειρήσεις. Τόσο οι καταναλωτές όσο και οι επιχειρήσεις θα μπορούν να βασίζονται σε ένα ενιαίο ρυθμιστικό πλαίσιο βασιζόμενο, με τη σειρά του, σε σαφώς καθορισμένες νομικές έννοιες που θα ρυθμίζουν όλες τις πτυχές των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών σε όλη την ΕΕ. [...]

[...]

(14) Επιδίωξη είναι οι παραπλανητικές εμπορικές πρακτικές να καλύπτουν εκείνες τις πρακτικές, συμπεριλαμβανομένης της παραπλανητικής διαφήμισης, οι οποίες εξαπατούν τον καταναλωτή και τον εμποδίζουν να κάνει τεκμηριωμένη και, επομένως, αποτελεσματική επιλογή. [...]

4 Κατά το άρθρο 1 της εν λόγω οδηγίας:

«Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι να συμβάλει στην ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών με την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές που βλάπτουν τα οικονομικά συμφέροντα των καταναλωτών.»

5 Το άρθρο 2 της ίδιας οδηγίας έχει ως εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

α) “καταναλωτής”: κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο, όσον αφορά τις εμπορικές πρακτικές που καλύπτει η παρούσα οδηγία, ενεργεί για λόγους οι οποίοι δεν εμπίπτουν στην εμπορική, επιχειρηματική, βιοτεχνική ή ελευθέρια επαγγελματική του δραστηριότητα·

β) “εμπορευόμενος”: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο, όσον αφορά τις εμπορικές πρακτικές που καλύπτει η παρούσα οδηγία, ενεργεί για σκοπούς οι οποίοι σχετίζονται με την εμπορική, επιχειρηματική, βιοτεχνική ή ελευθέρια επαγγελματική του δραστηριότητα και κάθε πρόσωπο το οποίο ενεργεί εξ ονόματος ή για λογαριασμό του εμπορευόμενου·

γ) “προϊόν”: κάθε αγαθό ή υπηρεσία [...].

δ) “εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές” (οι οποίες αναφέρονται στο εξής και ως “εμπορικές πρακτικές”): κάθε πράξη, παράλειψη, τρόπος συμπεριφοράς ή εκπροσώπησης, εμπορική επικοινωνία, συμπεριλαμβανομένης της διαφήμισης και του μάρκετινγκ, ενός εμπορευόμενου, άμεσα συνδεδεμένη με την προώθηση, πώληση ή προμήθεια ενός προϊόντος σε καταναλωτές·

[...].»

6 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές ορίζει τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία ισχύει για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές, όπως αυτές θεσπίζονται στο άρθρο 5, πριν, κατά τη διάρκεια και ύστερα από εμπορική συναλλαγή σχετιζόμενη με ένα συγκεκριμένο προϊόν.»

7 Το άρθρο 5 της οδηγίας αυτής, το οποίο επιγράφεται «Απαγόρευση αθέμιτων εμπορικών πρακτικών», έχει ως εξής:

«1. Απαγορεύονται οι αθέμιτες εμπορικές πρακτικές.

2. Μια εμπορική πρακτική είναι αθέμιτη όταν:

α) είναι αντίθετη προς τις απαιτήσεις επαγγελματικής ευσυνειδησίας,

και

β) στρεβλώνει ουσιωδώς ή ενδέχεται να στρεβλώσει ουσιωδώς την οικονομική συμπεριφορά του μέσου καταναλωτή στον οποίο φθάνει ή στον οποίο απευθύνεται το προϊόν ή του μέσου μέλους της ομάδας, όταν μια εμπορική πρακτική απευθύνεται σε μια συγκεκριμένη ομάδα καταναλωτών.

[...]

4. Ιδιαίτερως, εμπορικές πρακτικές είναι αθέμιτες όταν:

α) είναι παραπλανητικές όπως καθορίζεται στα άρθρα 6 και 7,

[...]».

8 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Μια εμπορική πρακτική θεωρείται παραπλανητική όταν περιλαμβάνει εσφαλμένες πληροφορίες και είναι επομένως αναληθής ή όταν, με οποιονδήποτε τρόπο, συμπεριλαμβανομένης της συνολικής παρουσίας της, εξαπατά ή ενδέχεται να εξαπατήσει τον μέσο καταναλωτή, ακόμα και εάν οι πληροφορίες είναι, αντικειμενικά, ορθές όσον αφορά ένα ή περισσότερα από τα στοιχεία τα οποία παρατίθενται κατωτέρω και, ούτως ή άλλως, τον οδηγεί ή ενδέχεται να τον οδηγήσει να λάβει απόφαση συναλλαγής την οποία, διαφορετικά, δεν θα ελάμβανε:

[...]».

Το γερμανικό δίκαιο

9 Η οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές έχει μεταφερθεί στη γερμανική έννομη τάξη με τον νόμο κατά του αθέμιτου ανταγωνισμού (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb, *BGBI.* 2004 I, σ. 1414, στο εξής: UWG).

10 Το άρθρο 2 του UWG ορίζει τα ακόλουθα:

«(1) Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοείται ως:

1. “εμπορική πρακτική”: κάθε πράξη την οποία τελεί ένα πρόσωπο προς όφελος της δικής του ή ξένης επιχειρήσεως πριν, κατά ή μετά την πραγματοποίηση εμπορικής συναλλαγής και η οποία συναρτάται αντικειμενικά προς την προώθηση των πωλήσεων ή της προμήθειας αγαθών ή υπηρεσιών ή προς τη σύναψη ή προς την εκτέλεση συμβάσεως που έχει ως αντικείμενο αγαθά ή υπηρεσίες· μεταξύ των αγαθών περιλαμβάνονται επίσης τα ακίνητα και μεταξύ των υπηρεσιών τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις·

[...]

6. “επαγγελματίας”: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο εφαρμόζει εμπορικές πρακτικές στο πλαίσιο εμπορικής, βιομηχανικής, βιοτεχνικής ή ελευθέριας επαγγελματικής δραστηριότητας και κάθε πρόσωπο το οποίο ενεργεί στο όνομα ή για λογαριασμό του επαγγελματία·

[...]».

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 11 Το ΒΚΚ είναι ταμείο ασφαλίσεως υγείας του γερμανικού συστήματος υποχρεωτικής ασφαλίσεως, το οποίο έχει συσταθεί υπό μορφή οργανισμού διεπόμενου από το δημόσιο δίκαιο.
- 12 Η Wettbewerbszentrale, με αγωγή που άσκησε ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, ζήτησε να υποχρεωθεί το ΒΚΚ να παύσει τη διάδοση των κάτωθι στοιχείων τα οποία είχε αναρτήσει στην ιστοσελίδα του τον Δεκεμβρίου του 2008:

«Οποιος εγκαταλείπει τώρα το ΒΚΚ [...], δεσμεύεται με το επόμενο [ταμείο υποχρεωτικής ασφαλίσεως υγείας] για τους επόμενους 18 μήνες. Έτσι χάνει τις ελκυστικές προσφορές που του προτείνει το ΒΚΚ [...] για τον επόμενο χρόνο και στο τέλος θα υποχρεωθεί πιθανώς να πληρώσει περισσότερα χρήματα, εάν το ποσό που έχει καταβάλει στο νέο του ταμείο δεν επαρκεί και, για τον λόγο αυτόν, του ζητηθεί πρόσθετη εισφορά.»
- 13 Η Wettbewerbszentrale έχει την άποψη ότι τα επίμαχα πληροφοριακά στοιχεία είναι παραπλανητικά και ότι, ως εκ τούτου, απαγορεύονται τόσο από την οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές όσο και από το δίκαιο του αθέμιτου ανταγωνισμού. Ειδικότερα, το ΒΚΚ αποσιώπησε το γεγονός ότι, σε περίπτωση που ζητηθεί πρόσθετη εισφορά, ο γερμανικός νόμος παρέχει στον ασφαλισμένο ειδικό δικαίωμα καταγγελίας.
- 14 Ως εκ τούτου, η Wettbewerbszentrale, με το από 17 Δεκεμβρίου 2008 έγγραφο εξώδικης διαμαρτυρίας, ζήτησε από το ΒΚΚ να παύσει τη διάδοση των ως άνω πληροφοριακών στοιχείων και να υπογράψει σχετική δήλωση, που να προβλέπει ποινή σε περίπτωση μη συμμορφώσεως, καθώς και να της αποδώσει τα εξώδικα έξοδα.
- 15 Κατόπιν τούτου, το ΒΚΚ απέσυρε τα επίμαχα πληροφοριακά στοιχεία από την ιστοσελίδα του. Με το από 6 Ιανουαρίου 2009 έγγραφο, αναγνώρισε ότι είχε αναρτήσει ανακριβή πληροφοριακά στοιχεία στην ιστοσελίδα του και ότι δεσμευόταν να μην προβεί σε εμπορική προώθηση των υπηρεσιών του μέσω ανακοινώσεων με το επίμαχο περιεχόμενο. Αντιθέτως, το ΒΚΚ δήλωσε ότι δεν ήταν διατεθειμένο να απευθύνει στη Wettbewerbszentrale τη ζητηθείσα δήλωση, που να προβλέπει ποινή σε περίπτωση μη συμμορφώσεως, ή να αναλάβει τα εξώδικα έξοδα.
- 16 Κατά το ΒΚΚ, ούτε οι διατάξεις του UWG ούτε οι διατάξεις της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές έχουν εφαρμογή στη διαφορά της κύριας δίκης. Όπως προκύπτει από το άρθρο 2, στοιχείο δ', αυτής, η εν λόγω οδηγία εφαρμόζεται μόνον επί «εμπορικών πρακτικών» «εμπορευόμενου» κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο β', της ίδιας οδηγίας, το δε γράμμα του άρθρου 2, παράγραφος 1, σημεία 1 και 6, του UWG είναι κατ' ουσίαν πανομοιότυπο με το γράμμα των ως άνω διατάξεων της προαναφερθείσας οδηγίας. Τα κριτήρια όμως αυτά δεν πληρούνται εν προκειμένω, δεδομένου ότι το ΒΚΚ, ως διεπόμενος από το δημόσιο δίκαιο οργανισμός, δεν επιδιώκει κερδοσκοπικό σκοπό.
- 17 Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο υποχρέωσε το ΒΚΚ να παύσει, επ' απειλή αστικών κυρώσεων, τη διάδοση των επίμαχων πληροφοριακών στοιχείων για διαφημιστικούς σκοπούς ή στο πλαίσιο του ανταγωνισμού και να καταβάλει στη Wettbewerbszentrale το ποσό των 208,65 ευρώ συν τόκους.
- 18 Η έφεση που άσκησε το ΒΚΚ κατά της πρωτόδικης αποφάσεως απορρίφθηκε. Με την αίτηση αναιρέσεως την οποία άσκησε κατόπιν άδειας του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, το ΒΚΚ ζητεί την απόρριψη της αγωγής της Wettbewerbszentrale.
- 19 Το Bundesgerichtshof εκτιμά ότι τα περιλαμβανόμενα στη διαφήμιση του ΒΚΚ πληροφοριακά στοιχεία αποτελούν παραπλανητική πρακτική, κατά την έννοια της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, η οποία θα έπρεπε, κατά την άποψή του, να απαγορευτεί ως παράβαση του UWG.

- 20 Εντούτοις, για να μπορεί να διαπιστωθεί η παράβαση αυτή, η επίμαχη πρακτική θα πρέπει οπωσδήποτε να μπορεί να εξεταστεί υπό το πρίσμα των διατάξεων της εν λόγω οδηγίας επί της οποίας στηρίζεται ο UWG.
- 21 Ωστόσο, δεν προκύπτει με βεβαιότητα ότι η οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι φορέας, όπως το ΒΚΚ, ο οποίος έχει τη μορφή οργανισμού διεπόμενου από το δημόσιο δίκαιο και είναι επιφορτισμένος με καθήκοντα του συστήματος υποχρεωτικής ασφαλίσεως υγείας ενήργησε ως «επιχείρηση» προβαίνοντας στη διάδοση των επικρινόμενων στοιχείων. Ειδικότερα, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι ένας τέτοιος οργανισμός δεν ασκεί οικονομική δραστηριότητα, αλλά επιδιώκει την επίτευξη σκοπού αποκλειστικώς κοινωνικού χαρακτήρα.
- 22 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bundesgerichtshof ανέστειλε την ενώπιόν του διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 3, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο δ', της [οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές] την έννοια ότι ως πράξη εμπορευόμενου (η οποία εμφανίζεται ως εμπορική πρακτική μιας επιχείρησης προς τους καταναλωτές) μπορεί να χαρακτηρίζεται και η πράξη με την οποία ένα ταμείο υποχρεωτικής ασφαλίσεως υγείας παρέχει στους ασφαλισμένους του (παραπλανητικά) στοιχεία ως προς τα μειονεκτήματα που θα συνεπαγόταν η υπαγωγή τους σε διαφορετικό ταμείο υποχρεωτικής ασφαλίσεως υγείας;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 23 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, το Bundesgerichtshof εκτιμά ότι τα πληροφοριακά στοιχεία που αποτελούν αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης πρέπει να χαρακτηριστούν ως παραπλανητική πρακτική κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, πρακτική την οποία προτίθεται να απαγορεύσει κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής καθώς και του UWG.
- 24 Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται συναφώς αν ο φορέας από τον οποίο προέρχονται τα εν λόγω πληροφοριακά στοιχεία, εν προκειμένω το ΒΚΚ, εμπίπτει στο υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας, παρά το γεγονός ότι ο φορέας αυτός έχει την ιδιότητα οργανισμού διεπόμενου από το δημόσιο δίκαιο και επιφορτισμένου με ορισμένη αποστολή γενικού συμφέροντος, όπως η διαχείριση συστήματος υποχρεωτικής ασφαλίσεως υγείας.
- 25 Προκειμένου να κριθεί αν ένας εθνικός οργανισμός, όπως το ΒΚΚ, ο οποίος υπόκειται σε καθεστώς δημοσίου δικαίου και είναι επιφορτισμένος με τη διαχείριση συστήματος υποχρεωτικής ασφαλίσεως υγείας πρέπει να λογίζεται ως «επιχείρηση» κατά την έννοια της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές και αν, υπ' αυτή την ιδιότητα, υπόκειται στις επιβαλλόμενες από την οδηγία αυτή απαιτήσεις στην περίπτωση κατά την οποία παρέχει, όπως εν προκειμένω, παραπλανητικά πληροφοριακά στοιχεία στους ασφαλισμένους του, υπενθυμίζεται ευθύς εξαρχής ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, από τις επιταγές τόσο της ομοιόμορφης εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης όσο και της αρχής της ισότητας προκύπτει ότι το γράμμα διατάξεως του δικαίου της Ένωσης, η οποία δεν παραπέμπει ρητώς στο δίκαιο των κρατών μελών για τον καθορισμό της έννοιας και του περιεχομένου της, πρέπει κατά κανόνα να ερμηνεύεται, σε ολόκληρη την Ένωση, με αυτοτελή και ενιαίο τρόπο, ο οποίος πρέπει να αναζητείται λαμβανομένων υπόψη του πλαισίου της διατάξεως και του σκοπού της οικείας ρυθμίσεως (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 19ης Σεπτεμβρίου 2000, C-287/98, Linster, Συλλογή 2000, σ. I-6917, σκέψη 43· της 11ης Μαρτίου 2003, C-40/01, Ansul, Συλλογή 2003, σ. I-2439, σκέψη 26, και της 30ής Ιουνίου 2011, C-271/10, VEWA, Συλλογή 2011, σ. I-5815, σκέψη 25).

- 26 Κατά συνέπεια, ο νομικός χαρακτηρισμός, το νομικό καθεστώς καθώς και τα ειδικά χαρακτηριστικά του επίμαχου οργανισμού βάσει του εθνικού δικαίου δεν ασκούν επιρροή στην ερμηνεία της εν λόγω οδηγίας από το Δικαστήριο και στην απάντηση που πρόκειται αυτό να δώσει στο προδικαστικό ερώτημα που του έχει υποβάλει το αιτούν δικαστήριο.
- 27 Προκειμένου να δοθεί τέτοια απάντηση, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, μολονότι η οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές χρησιμοποιεί σταθερά τον όρο «καταναλωτής», εντούτοις χρησιμοποιεί τον όρο «επιχείρηση» ή τον όρο «εμπορευόμενος» για να κατονομάσει τον αντισυμβαλλόμενο σε μια εμπορική συναλλαγή που αφορά ορισμένο προϊόν.
- 28 Ειδικότερα, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, αυτής, η εν λόγω οδηγία «ισχύει για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές [...] πριν, κατά τη διάρκεια και ύστερα από εμπορική συναλλαγή [...]».
- 29 Κατά δε το άρθρο 2, στοιχείο δ', της ίδιας οδηγίας ως «εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές» νοούνται «κάθε πράξη, παράλειψη, τρόπος συμπεριφοράς ή εκπροσώπησης, εμπορική επικοινωνία, συμπεριλαμβανομένης της διαφήμισης και του μάρκετινγκ, ενός εμπορευόμενου, άμεσα συνδεδεμένη με την προώθηση, πώληση ή προμήθεια ενός προϊόντος σε καταναλωτές». Ως «προϊόν», κατά το ίδιο άρθρο, στοιχείο γ', νοείται κάθε αγαθό ή υπηρεσία, χωρίς να εξαιρείται οποιοσδήποτε τομέας δραστηριοτήτων.
- 30 Κατά το εν λόγω άρθρο 2, στοιχείο β', ως «εμπορευόμενος» νοείται «κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο, όσον αφορά τις εμπορικές πρακτικές που καλύπτει η [ίδια] οδηγία, ενεργεί για σκοπούς οι οποίοι σχετίζονται με την εμπορική, επιχειρηματική, βιοτεχνική ή ελευθέρια επαγγελματική του δραστηριότητα και κάθε πρόσωπο το οποίο ενεργεί εξ ονόματος ή για λογαριασμό του εμπορευόμενου».
- 31 Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, για τους σκοπούς εφαρμογής της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, οι δύο όροι, «επιχείρηση» και «εμπορευόμενος», έχουν το ίδιο νοηματικό περιεχόμενο και την ίδια νομική εμβέλεια. Κατά τα λοιπά, ο δεύτερος από τους ανωτέρω όρους χρησιμοποιείται συχνότερα στις διατάξεις της οδηγίας αυτής.
- 32 Συναφώς, όπως σαφώς προκύπτει από τη διατύπωση του άρθρου 2, στοιχείο β', της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, ο νομοθέτης της Ένωσης προέκρινε έναν ιδιαίτερος ευρύ ορισμό της έννοιας «εμπορευόμενος», ο οποίος καλύπτει «κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο» εφόσον αυτό ασκεί μια αμειβόμενη δραστηριότητα, και δεν αποκλείει από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας φορείς που είναι επιφορτισμένοι με ορισμένη αποστολή γενικού συμφέροντος ή φορείς που υπόκεινται σε νομικό καθεστώς δημοσίου δικαίου.
- 33 Επιπροσθέτως, λαμβανομένου υπόψη του γράμματος των ορισμών που περιλαμβάνονται στο άρθρο 2, στοιχεία α' και β', της εν λόγω οδηγίας, η έννοια και το περιεχόμενο του όρου «εμπορευόμενος» κατά τη διάταξη αυτή πρέπει να καθορίζονται σε σχέση με τη σύστοιχη πλην όμως αντιθετική έννοια του «καταναλωτή», η οποία καλύπτει κάθε ιδιώτη ο οποίος δεν αναπτύσσει εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 19ης Ιανουαρίου 1993, C-89/91, Shearson Lehman Hutton, Συλλογή 1993, σ. I-139, σκέψη 22).
- 34 Πάντως, όπως προκύπτει, μεταξύ άλλων, από το άρθρο 1 και από την αιτιολογική σκέψη της 23, η οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές αποσκοπεί στη διασφάλιση ενός κοινού υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών προβαίνοντας σε πλήρη εναρμόνιση των κανόνων περί αθέμιτων εμπορικών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένης της αθέμιτης διαφήμισης των εμπορευόμενων έναντι των καταναλωτών, οι οποίες βλάπτουν τα οικονομικά συμφέροντα των καταναλωτών (βλ., επ' αυτού, απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2010, C-540/08, Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, Συλλογή 2010, σ. I-10909, σκέψη 27).

- 35 Ο επιδιωκόμενος με την οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές σκοπός, ο οποίος συνίσταται στην πλήρη προστασία των καταναλωτών από πρακτικές αυτής της φύσεως, στηρίζεται στη διαπίστωση ότι, σε σχέση με τον εμπορευόμενο, ο καταναλωτής βρίσκεται σε πιο αδύναμη θέση, καθόσον είναι κατά τεκμήριο ασθενέστερος οικονομικά και έχει μικρότερη πείρα, από νομικής απόψεως, σε σύγκριση με τον αντισυμβαλλόμενο του (βλ., κατ' αναλογία, προαναφερθείσα απόφαση Shearson Lehman Hutton, σκέψη 18).
- 36 Επίσης, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, για την ερμηνεία της εν λόγω οδηγίας, η έννοια του όρου «καταναλωτής» έχει πρωταρχική σημασία και ότι οι διατάξεις αυτής έχουν διαμορφωθεί με γνώμονα τη θέση του καταναλωτή ως αποδέκτη και ως θύματος αθέμιτων εμπορικών πρακτικών (βλ., επ' αυτού, αποφάσεις της 12ης Μαΐου 2011, C-122/10, Ving Sverige, Συλλογή 2011, σ. I-3903, σκέψεις 22 και 23, καθώς και της 19ης Σεπτεμβρίου 2013, C-435/11, CHS Tour Services, σκέψη 43).
- 37 Πάντως, σε περίπτωση όπως αυτή της κύριας δίκης, υφίσταται κίνδυνος η εκ μέρους του ΒΚΚ διάδοση παραπλανητικών στοιχείων να οδηγήσει τους ασφαλισμένους του οργανισμού αυτού, οι οποίοι πρέπει ασφαλώς να χαρακτηριστούν ως καταναλωτές κατά την έννοια της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, σε λανθασμένες επιλογές, εμποδίζοντάς τους να λάβουν τεκμηριωμένη απόφαση (βλ. αιτιολογική σκέψη 14 της οδηγίας αυτής) και ωθώντας τους στη λήψη αποφάσεως την οποία δεν θα ελάμβαναν αν δεν υφίσταντο τα εν λόγω στοιχεία, όπως ορίζει το άρθρο 6, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας. Στο πλαίσιο αυτό, άνευ σημασίας είναι το νομικό καθεστώς, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, του επίμαχου οργανισμού καθώς και η ειδική αποστολή με την οποία αυτός είναι επιφορτισμένος.
- 38 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οργανισμός όπως το ΒΚΚ έχει την ιδιότητα του «εμπορευόμενου» κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας.
- 39 Πράγματι, η ανωτέρω ερμηνεία είναι η μόνη που μπορεί να εγγυηθεί την πλήρη αποτελεσματικότητα της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, διασφαλίζοντας, σύμφωνα με την επιταγή περί υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών, την αποτελεσματική πάταξη των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών.
- 40 Η ερμηνεία αυτή τελεί επίσης σε αρμονία με το ευρύτατο περιεχόμενο που έχει αναγνωριστεί στην εν λόγω οδηγία όσον αφορά το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής της (βλ., επ' αυτού, προαναφερθείσα απόφαση Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, σκέψη 21).
- 41 Δεδομένου του συνόλου των ανωτέρω εκτιμήσεων, στο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές έχει την έννοια ότι στο υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής της εμπίπτει οργανισμός διεπόμενος από το δημόσιο δίκαιο και επιφορτισμένος με ορισμένη αποστολή γενικού συμφέροντος, όπως η διαχείριση συστήματος υποχρεωτικής ασφαλίσεως υγείας.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 42 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σε αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

Η οδηγία 2005/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών 97/7/ΕΚ, 98/27/ΕΚ και 2002/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του

κανονισμού (ΕΚ) 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές), έχει την έννοια ότι στο υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής της εμπίπτει οργανισμός διεπόμενος από το δημόσιο δίκαιο και επιφορτισμένος με ορισμένη αποστολή γενικού συμφέροντος, όπως η διαχείριση συστήματος υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας.

(υπογραφές)